

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Робоча програма навчальної дисципліни (силабус)

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>12 Інформаційні технології</i>
Спеціальність	<i>122 Комп'ютерні науки</i>
Освітньо-професійна програма	<i>Комп'ютерні системи і технології спеціального зв'язку</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>Очна (Денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 рік підготовки, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 кредита</i>
Семестровий контроль / контрольні заходи	<i>Залік</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лекції: Тетяна Шевчук Практичні / Семінарські: Тетяна ШЕВЧУК</i>
Розміщення курсу	<i>Google Classroom</i>

1. Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Силабус освітнього компонента “Історія України” складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів «Комп’ютерні системи і технології спеціального зв’язку» спеціальності 122 – Комп’ютерні науки, і є навчальною дисципліною обов’язкової професійної та практичної підготовки.

Метою навчальної дисципліни є формування та закріплення у курсантів наступних компетентностей:

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-7);
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК-15).

Предметом навчальної дисципліни є: розвиток людства в межах географічно та історично окреслених регіонів “Україна” та “Європа”; історичні, політичні та культурні традиції людей, що тут проживали.

Програмні результати навчання, на формування та покращення яких спрямована навчальна дисципліна: зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя (ПР 22).

Курсанти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- основних подій і дат українського та європейського історичного минулого;
- особливостей соціально-економічного, політичного і духовного життя України на різних історичних етапах;
- основних напрямів внутрішньої та зовнішньої політики української держави, інтеграції України до європейських структур.

вміння:

- самостійно працювати з навчальною та науковою літературою;
- визначати історичну своєрідність українського історичного процесу,
- аналізувати суспільно-економічні й політичні процеси в Україні
- аналізувати й узагальнювати історичний матеріал;
- орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного світу

досвід:

- аргументовано визначати місце України у загальноєвропейському суспільно-політичному процесі;
- аналізувати внесок України у історію європейської цивілізації;
- аналізувати й узагальнювати історичний матеріал у певній системі; порівнювати, оцінювати історичні факти на основі здобутих із різних джерел знань;
- визначати історичну конкретність, своєрідність українського історичного процесу, його місце в європейському історико-суспільному контексті;

2. Пререквізити та постреквізити навчальної дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Для успішного засвоєння навчальної дисципліни курсант повинен володіти освітнім компонентом «Українська мова за професійним спрямуванням». Компетенції, знання та вміння, одержані в процесі вивчення освітнього компонента є необхідними для подальшого

вивчення освітнього компонента «Економіка і організація виробництва (Організація військового управління)».

Освітній компонент «Історія України» викладається в 2-му семестрі 1-го курсу навчання.

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
1	<p><u>Вступ. Історія України як наука та навчальна дисципліна.</u> <u>Історіософські концепції щодо формування й розвитку українського етносу.</u> <u>Формування та розвиток історико-етнографічних регіонів України</u> <u>Основні питання</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і завдання навчальної дисципліни, її методологічні засади та варіанти наукової періодизації історії України. 2. Історіософські концепції щодо формування й розвитку українського етносу. 3. Основні етапи етногенезу українців. Становлення української нації. 4. Формування та розвиток історико-етнографічних регіонів України <p><u>Зміст лекції</u> <i>Історія України" як галузь історичної науки і як навчальна дисципліна. Предмет, завдання і методологічні засади дисципліни. Джерела, основна навчальна і наукова література. Періодизація історії України. Пізнавальне і виховне значення дисципліни у підготовці майбутніх технічних спеціалістів.</i> <i>Концепції етногенезу українського народу. Визначення місця українців в етногенезі східнослов'янських народів. Формування етнічної території.</i> <i>Поняття "історико-етнографічний регіон", характеристика історико-етнографічних регіонів (Буковина, Волинь, Галичина, Закарпаття, Слобожанщина, Поділля, Полісся, Південний регіон України). Причини дезинтегративних процесів в українському суспільстві та формування історико-етнографічних регіонів</i></p>
2	<p><u>Етнополітика та її особливості в різні періоди життя українського народу</u> <u>Основні питання</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема етнічного походження Київської Русі. Етнічна структура Давньоруської держави. 2. Литовсько-польські унії: етнополітичний аспект. 3. Етнополітична складова Козацько-гетьманської держави. 4. Етнополітичний фактор в умовах інкорпорації українських земель до складу Російської та Австро-Угорської імперій. <p><u>Зміст лекції</u> <i>Концепції полі- та моноетнічності давньоруської народності. Міжетнічні взаємини у Київській Русі. Етнополітика Козацько-гетьманської держави. Обмеження та остаточна ліквідація автономії України: етнополітичний аспект. Етнополітичні процеси в Правобережжі. Особливості польсько-українських взаємин</i></p>
3	<p><u>Етнополітичні аспекти української історії новітнього періоду</u> <u>Основні питання</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спроби вирішення етнополітичних проблем в Україні за доби Української національно-демократичної революції (1917-1920 рр.)

	<p>2. Етнополітичні фактори у політиці радянської влади в Україні в 1920-1991 рр. Посилення русифікації українського народу в період кризи радянської влади та розпаду СРСР.</p> <p>3. Головні стратегічні напрями етнополітики сучасної України</p> <p><u>Зміст лекції</u> <i>Етнополітика Російської та Австро-Угорської імперій. Українське національне відродження кінця XVIII - початку XX ст.</i> <i>Етнополітика Центральної Ради, Гетьманату П. Скоропадського та Директорії УНР. Етнополітика радянської влади в Україні. Роль дисидентства у національно-визвольному русі. Проблеми та шляхи вирішення національно-мовних і культурних потреб усіх етносів України в умовах розбудови незалежної держави</i></p>
4	<p><u>Еволюція українського державотворення в 1917-1920 рр. Пошук оптимальних моделей державного будівництва</u></p> <p><u>Основні питання</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українська Центральна Рада на шляху автономістсько-федералістських орієнтацій. Проголошення УНР. 2. Українська держава П. Скоропадського, її внутрішня і зовнішня політика. 3. Відтворення УНР під проводом Директорії. Проголошення ЗУНР. 4. Аналіз головних факторів і причин поразки українських політичних сил у революції 1917–1920 рр. Історичне значення Української національно-демократичної революції. <p><u>Зміст лекції</u> <i>Основні закономірності, сутність початкових етапів процесу державотворення на українських землях.</i> <i>Українське державотворення у часи національно-демократичної революції 1917-1920 рр. Центральна Рада на шляху автономістсько-федералістських орієнтацій. Утворення УНР. Проголошення державної самостійності УНР (1918 р.). Українська держава П. Скоропадського. Відтворення УНР під проводом Директорії. Проголошення ЗУНР. Акт злуки УНР та ЗУНР. Досягнення і прорахунки в державотворчих змаганнях</i></p>
5	<p><u>Державотворчі процеси в Україні у радянський період, їх історичне місце</u></p> <p><u>Основні питання</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні умови становлення радянської форми державності в Україні. 2. Політико-правовий статус України у складі СРСР. 3. Історичні особливості конституційного процесу в Радянській Україні. 4. Обмеження суверенітету та правосуб'єктності УРСР на міжнародній арені. <p><u>Зміст лекції</u> <i>Історичні умови становлення радянської форми державності в Україні. Зміст і значення «воєнно-політичного союзу» (1919 р.), договору між УСРР і РСФРР (1920 р.). Політико-правовий статус України у складі СРСР. Національно-державне будівництво в СРСР, УСРР у міжвоєнний період. Об'єднання українських земель у складі УРСР у повоєнний період. Історичні особливості конституційного процесу в Радянській Україні. Обмеження суверенітету та правосуб'єктності УРСР на міжнародній арені</i></p>

6	<p><u>Державотворчі процеси в умовах незалежності України</u></p> <p><u>Основні питання</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні особливості, основні напрями будівництва незалежної Української держави. 2. Конституційний процес, реорганізація вищих органів державного управління та місцевого самоврядування України. 3. Подальший розвиток Української держави на початку ХХІ ст. <p><u>Зміст лекції</u></p> <p><i>Проголошення державної незалежності України (1991 р.). Розбудова державних структур. Соціально-політичний розвиток України. Особливості конституційного процесу. Активізація процесу політичного реформування Української держави на початку ХХІ ст. Роль громадян України в розробці стратегії держави, функціонуванні виконавчої та судової системи влади на початку ХХІ ст. Перспективи конституційного становлення України на засадах парламентсько-президентської республіки</i></p> <p><i>Україна і світ: геополітичні фактори, зовнішньополітичні орієнтири в історичній ретроспективі</i></p>
7	<p><u>Об'єктивні і суб'єктивні фактори громадсько-політичного життя українського народу в радянський період</u></p> <p><u>Основні питання</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості соціального розвитку України в 1920-1930-х рр. 2. Голодомор 1932-1933 рр., репресії кінця 1930-х рр. та їх наслідки. 3. Суспільно-політичні процеси в Україні в період Великої Вітчизняної війни. 4. Політико-ідеологічні, соціальні процеси в Україні в перші повоєнні десятиріччя (1945-1985 рр.) Дисидентство, його течії. <p><u>Зміст лекції</u></p> <p><i>Соціальні процеси в Україні 1920-х - 1930-х рр. Голодомор 1932-1933 рр., репресії кінця 1930-х рр., їх наслідки. Особливості соціальних процесів в Україні в роки Великої Вітчизняної війни. Політико-ідеологічні, соціальні процеси в УРСР в перші повоєнні десятиріччя (1945-1964 рр.). "Ждановщина", ліквідація УГКЦ. Лібералізація суспільно-політичного життя в період "хрущовської відлиги". Шістдесятники. Політичний і духовний розвиток українського суспільства в період загострення кризових явищ радянської системи (1965-1985 рр.). Дисидентство, його течії.</i></p> <p><i>Демократизація суспільно-політичного життя в період "перебудови" (1985-1991 рр.): зростання політичної активності і національної свідомості суспільства. Суспільно-політичні процеси в Україні в умовах загострення кризових явищ радянської системи</i></p>
8	<p><u>Суспільно-політичні трансформації в незалежній Україні</u></p> <p><u>Основні питання</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Процес утворення політичних партій, становлення багатопартійної системи та її вплив на громадсько-політичне життя України. 2. Етапи та особливості формування соціальної політики Української держави в контексті нових реалій наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. 3. Українська церква та проблеми духовного відродження нації

Зміст лекції

Об'єктивні та суб'єктивні причини створення політичних партій на межі ХХ та ХХІ століття. Особливості багатопартійної системи. Суть соціальної політики держави. Особливості вирішення соціальних питань в сучасній Україні. Завдання соціальної політики держави.

9

Відкриття та функціонування Київського політехнічного інституту в 1898-1920 рр.

Основні питання

1. Відкриття Київського політехнічного інституту у 1898 р. Перший педагогічний колектив.
2. Визначні науковці-викладачі та студенти. Київська Політехніка у витоків авіації: від повітроплавного гуртка до Київського повітроплавного товариства.
3. «Шулявська республіка» та особливості студентського руху у Київській Політехніці на початку ХХ ст.
4. Особливості навчального процесу, професорсько-викладацький, студентський склад в умовах революцій та громадянської війни.

Зміст лекції

Постання, функціонування Київського політехнічного інституту у 1898 – 1917 рр. Перший педагогічний колектив. Визначні науковці-викладачі та студенти. Київська Політехніка у витоків авіації. Від повітроплавного гуртка до Київського повітроплавного товариства. Професор Микола Делоне. Авіаконструктор Ігор Сікорський. Київська Політехніка у вирі воєн та революцій (1917 – 1920 рр.). Шулявська республіка» та особливості студентського руху у Київській Політехніці на початку ХХ ст. Особливості навчального процесу, професорсько-викладацький, студентський склад в умовах революцій та громадянської війни

Київський Політехнічний інститут у період існування СРСР – УРСР (1920–1991 рр.). Радянські реформи системи вищої освіти. Впливи суспільно-політичних подій на функціонування інституту. Київська політехніка у роки перших п'ятирічок. Реорганізації в системі вищої школи і у Київському політехнічному на початку 1930-х рр. Постанова на базі КПІ заводів ім. І. І. Леніна та «Точелектроприладу», перетворення Авіаційного факультету КПІ на Київський авіаційний інститут (1933). Видатні викладачі-науковці, студенти Київської політехніки та їхні наукові звершення (Володимир Челомей, Костянтин Калінін, Сергій Корольов, Олександр Мікулін, Архип Люлька та ін.).

Професорсько-викладацький, студентський склад інституту на фронті та в евакуації. Діяльність Київської політехніки умовах окупаційного режиму. Внесок науковців Київського політехнічного інституту у боротьбу з німецько-фашистськими загарбниками. Організація навчання та науково-дослідної роботи у перше повоєнне десятиліття. КПІ у добу розгортання науково-технічної революції. Нові факультети. Постанова наукових шкіл і напрямів. Видатні викладачі-науковці, студенти Київської політехніки та їхні наукові звершення

Київська політехніка у сучасній Україні. Реорганізації в освітньому процесі на початку 1990-х рр. Впливи економічної кризи. Реформи освіти і КПІ. Болонський процес. Видатні науковці та випускники Київської Політехніки. Повсякдення професорсько-викладацького і студентського складу КПІ: побутові умови, медицина, здоров'я. Відпочинок і дозвілля, спортивне життя. Культурні традиції КПІ. Міжнародні зв'язки і проекти. Київська Політехніка в умовах розгортання інформаційного суспільства: виклики нової епохи.

3. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література:

1. Білоцерківський В. Я. Історія України: Навчальний посібник / В. Я. Білоцерківський. — К. : Центр учбової літератури, 2007. — 536 с. : Електронний ресурс [режим доступу]: http://shron1.chtyvo.org.ua/Bilotserkivskiy_Vasyl/Istoria_Ukrainy_vyd3.pdf
2. Бойко О. Д. Історія України: підручник / О. Д. Бойко. — К. : ВЦ «Академія», 2002. — 662с. : Електронний ресурс [режим доступу]: http://ftfsite.ru/wp-content/files/istorija_ukrajiny_bojko.pdf
3. Історія України: підручник / За ред. М. І. Бушина, О. І. Гуржія. — Черкаси : Український літопис, 2016. — 644 с. : Електронний ресурс [режим доступу]: <http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/13039/1/020063092.pdf>
4. Історія України (соціально-політичні аспекти): навчальний посібник / За ред. Б. П. Ковальського. — У 4-х ч. — Ч. 1. — К. : НТУУ «КПІ», 2003. — 100с.; Ч. II. — К. : НТУУ «КПІ», 2003. — 139 с.; Ч. 3. — К. : НТУУ «КПІ», 2006. — 126 с.
5. Україна в контексті історичного розвитку Європи: підручник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх спеціальностей / С.Ю.Боева, В.Ю.Бузань, А.А.Кізлова та ін. За редакцією д.і.н. проф. С.О.Костилевої. К.: Арт Економі, 2021. - 304 с. іл.
6. Історія КПІ. Електронний ресурс [режим доступу:] <http://kpi.ua/almamate>

Додаткова література:

1. Антонюк О. Історичні основи етнополітики в Україні / О. Антонюк // Людина і політика. — 2003. — № 2. — С. 25–31.
2. Історія України з найдавніших часів до початку ХХ ст. : Навчальний посібник / Керівник авторського колективу В.М. Литвин. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. – 671 с.
3. Історія України ХХ — поч. ХХІ століття: навч. посіб. / За заг. ред. В. А. Смолія. — К. : Знання, 2004. — 582 с.
4. Історія України (етносоціальні та державотворчі аспекти): конспект лекцій для студ. усіх спеціальностей та форм навчання / В. Ф. Панібудьласка й ін. — К. : КНУБА, 2007. — 56 с.
5. Історія України. Новітня доба. — Навчальний посібник / За ред. акад. НАН України В. М. Литвина. — К. : Академвидав, 2012. — 479 с.
6. Кузь О. М. Геополітика: конспект лекцій / О. М. Кузь, Д. С Коротков. — Харків : ХНЕУ, 2008. — 180 с.
7. Литвин В. М. Україна: доба війн і революцій (1914–1920 рр.) / Литвин В. М. — К. : Альтернативи, 2003. — 488 с.
8. Новітня історія України (1900–2000): підручник / А. Г. Слюсаренко, В. І. Гусев, В. М. Литвин та ін. — Вид. 2-ге. — К. : Вища школа, 2002. — 719 с.
9. Політична історія України: навчальний посібник / За ред. В. І. Танцюри. — К. : Академія, 2001. — 488 с.

10. Полонська-Василенко Н. Історія України: У 2 т. — Т. 2. Від середини XVII століття до 1923 року. — Вид. 4-те, стереотип. / Полонська-Василенко Н. — К. : Либідь, 2002. — 608 с.

11. Українське суспільство на шляху перетворень: західна інтерпретація / За ред. В. Ісаїва. — К. : Академія, 2004. — 362 с.

2. Навчальний контент

4. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента) передбачає висвітлення інформації за розділами, темами) про всі навчальні заняття (лекції, практичні, семінарські, лабораторні) та надання рекомендацій щодо їх засвоєння (наприклад, у формі календарного плану чи деталізованого опису кожного заняття та запланованої роботи).

Самостійна робота курсанта містить інформацію про:

Види самостійної роботи (підготовка до аудиторних занять. Проведення розрахунків за первинними даними, отриманими на лабораторних заняттях, розв'язок задач, написання реферату, виконання розрахункової роботи, тощо).

Структура освітнього компоненту

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Семінарські	СРС
Розділ 1 Етнічний та етнополітичний контекст української історії				
Тема 1.1. Вступ. Історія України як наука та навчальна дисципліна. Історіософські концепції щодо формування й розвитку українського етносу. Формування та розвиток історико-етнографічних регіонів України Основна література [1-5]	4	2	2	
Тема 1.2. Етнополітика та її особливості в різні періоди життя українського народу Основна література [1-5]	4	2	2	
Тема 1.3. Етнополітичні аспекти української історії новітнього періоду Основна література [1-5]	4	2	2	
Тема 1.4. Історичні аспекти міграційних явищ в Україні. Українська діаспора Основна література [1-5]	2			2
Разом за розділом 1	14	6	6	2
Розділ 2. Історичний поступ української держави				
Тема 2.1. Основні закономірності, сутність початкових етапів процесу державотворення на українських землях Основна література [1-5]	4			4
Тема 2.2. Еволюція українського державотворення в 1917-1920 рр. Пошук оптимальних моделей державного будівництва Основна література [1-5]	2	2		
Тема 2.3. Державотворчі процеси в Україні у радянський період, їх історичне місце Основна література [1-5]	4	2	2	

Тема 2.4 Державотворчі процеси в умовах незалежності України. Основна література [1-5]	4	2	2	
Тема 2.5 Україна і світ: геополітичні фактори, зовнішньополітичні орієнтири в історичній ретроспективі Основна література [1-5]	2		2	
Разом за розділом 2	16	6	6	4
Розділ 3. Соціальні структури і соціальні відносини в українському суспільстві в історичному контексті				
Тема 3.1. Соціальна організація, соціальні відносини у добу середньовіччя та нової історії Основна література [1-5]	4			4
Тема 3.2. Формування та діяльність громадських та політичних організацій в українському суспільстві Основна література [1-5]	2		2	
Тема 3.3. Об'єктивні умови і суб'єктивні фактори в суспільно-політичному житті українського народу в радянський період Основна література [1-5]	3	2	1	
Тема 3.4. Суспільно-політичні трансформації в незалежній Україні Основна література [1-5]	3	2	1	
Разом за розділом 3	12	4	4	4
Розділ 4. Київська політехніка в системі освіти і науково-технічного розвитку України				
Тема 4.1. Відкриття та функціонування Київського політехнічного інституту в 1898-1920 рр Основна література [6]	4	2	2	
Тема 4.2. Київський політехнічний інститут у період існування СРСР – УСРР/УРСР (1922-1991 рр.) Основна література [6]	4			4
Тема 4.3. Київська політехніка у сучасній Україні Основна література [6]	4			4
Разом за розділом 4	12	2	2	8
<i>Залік</i>	6		(2)	6
Всього годин	60	18	18	24

5. Самостійна робота курсанта

Головними видами самостійної роботи курсантів є: самостійна підготовка до аудиторних занять та самостійна підготовка до заліку.

Доцільно час самостійної підготовки для поглибленого вивчення та закріплення навчального матеріалу розподілити наступним чином:

№ з/п	Назва теми та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, посилання на літературу)	Кількість годин СР
1	<u>1.Тема 1.4. Історичні аспекти міграційних явищ в Україні. Українська діаспора</u> 1. Український еміграційний рух: причини, хвилі, наслідки. 2. Українська діаспора, її стан та роль у розбудові Української держави. Основна література [1-5]	2

2	<p><u>Тема 2.1. Основні закономірності, сутність початкових етапів процесу державотворення на українських землях</u></p> <p>1. Держава як історичне явище. Основні типи держав, атрибути держави.</p> <p>2. Київська Русь та Галицько-Волинське князівство, їх державний лад, система органів державного управління та етапи розвитку.</p> <p>3. Політично-адміністративний устрій України в XIV — першій половині XVII ст.</p> <p>4. Козацько-гетьманська держава — Військо Запорозьке.</p> <p><i>Основна література [1-5]</i></p>	4
3	<p><u>Тема 3.1. Соціальна організація, соціальні відносини у добу середньовіччя та нової історії</u></p> <p>1. Київська Русь — ранньофеодальна держава, її соціальна структура та соціальні відносини. Суспільна організація Галицько-Волинського князівства, його соціальна структура.</p> <p>2. Вхід українських земель до складу Литовської держави, особливості її соціальної структури. Польсько-литовські унії та їхні наслідки для соціального розвитку України.</p> <p>3. Причини й джерела виникнення козацтва, його соціальна база та структура. Становлення козацької держави і еволюція розвитку соціальної структури з другої половини XVII до кінця XVIII ст.</p> <p>4. Соціальна модернізація України у складі Російської та Австро-Угорської імперій.</p> <p><i>Основна література [1-5]</i></p>	4
4	<p><u>Тема 4.2. Київський Політехнічний інститут у період існування СРСР – УСРР/УРСР (1922– 1991 рр.).</u></p> <p>1. Радянські реформи системи вищої освіти. Впливи суспільно-політичних подій на функціонування інституту. Київська політехніка у роки перших п'ятирічок.</p> <p>2. Реорганізації в системі вищої школи і у Київському політехнічному на початку 1930-х рр. Постанова на базі КПІ заводів ім. І. І. Лепсе та «Точелектроприладу», перетворення Авіаційного факультету КПІ на Київський авіаційний інститут (1933).</p> <p>3. Діяльність Київської політехніки у умовах окупаційного режиму. Внесок науковців Київського політехнічного інституту у боротьбу з німецько-фашистськими загарбниками. 4. Організація навчання та науково-дослідної роботи у перше повоєнне десятиліття. КПІ у добу розгортання науково-технічної революції. Нові факультети. Постанова наукових шкіл і напрямів.</p> <p><i>Основна література [6]</i></p>	8
5	Підготовка до заліку	6
Всього годин		24

3. Політика та контроль

6. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Політика навчальної дисципліни визначає систему вимог, які викладач ставить перед курсантом:

- правила відвідування занять (як лекцій, так і практичних);
- правила поведінки на заняттях (активність, підготовка доповідей, використання засобів зв'язку, підготовка презентацій, тощо);
- правила захисту індивідуальних завдань;
- правила призначення заохочувальних та штрафних балів;

політика дедлайнів та перескладань;
політика академічної доброчесності.

7. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Видами контролю якості навчання здобувачів є: поточний, календарний та семестровий контроль.

Оцінювання результатів навчання курсантів здійснюється у відповідності до Методичних рекомендацій до розроблення і застосування рейтингових систем оцінювання курсантів (студентів) в ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Рейтингова оцінка трансформується до університетської системи оцінювання згідно з таблицею 1.

Таблиця 1. Переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою
Рейтингові бали, RD Оцінка за університетською шкалою

Кількість балів	Оцінка
95-100	Відмінно
85-94	Дуже добре
75-84	Добре
65-74	Задовільно
60-64	Достатньо
Менше ніж 60	Незадовільно

8. Додаткова інформація з навчальної дисципліни

Перелік питань, які виносяться на залік.

- 1. Питання з блоку Розділ 1. Етнічний та етнополітичний контекст української історії.**
  1. Охарактеризуйте об'єкт вивчення, основні методологічні засади та джерельну базу навчальної дисципліни «Історія України».
  2. Дайте визначення поняття «історико-етнографічний регіон», здійсніть порівняльний аналіз основних етапів формування українських історико-етнографічних регіонів.
  3. Порівняйте основні концепції походження українського етносу.
  4. Охарактеризуйте політичний устрій та систему управління Скіфо-скототської держави, грецьких міст-держав у Північному Причорномор'ї та держави Антів.
  5. Дайте оцінку основним підходам, які існують у сучасній історичній науці, щодо проблеми етнічного походження Київської Русі.
  6. Проаналізуйте суспільно-політичні, економічні й геополітичні фактори, які зумовили становлення давньоруської держави Київська Русь.
  7. Охарактеризуйте соціальну структуру і соціальні відносини в Київській Русі.
  8. Простежте етапи політичного розвитку Київської Русі, проаналізуйте її державну організацію.
  9. Розкрийте зміст та проаналізуйте ефективність реформ князя Володимира Святославовича, спрямованих на централізацію Київської Русі.
  10. Охарактеризуйте геополітику Київської Русі та Галицько-Волинської держави.
  11. Обґрунтуйте передумови об'єднання Галичини і Волині в єдину державу, дайте характеристику етапам її політичного розвитку (1199-1340 рр.).
  12. Порівняйте соціальну структуру і соціальні відносини на українських землях в період литовської та польської доби.

13. Охарактеризуйте комплекс факторів, які спричинили національно-визвольну війну українського народу під проводом Богдана Хмельницького.
14. Проаналізуйте головні етапи становлення Української козацько-гетьманської держави (Війська Запорозького) в ході національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького.
15. Простежте еволюцію соціальної структури Козацько-гетьманської держави у період з 1648 року до кінця XVIII ст.

Питання з блоку Розділ 2. Історичний поступ української держави

16. Порівняйте сучасні наукові погляди щодо причин, часу виникнення, соціальної бази й організаційної структури українського козацтва.
17. Оцініть з позицій принципу історизму умови Переяславського договору 1654 р., визначте суть «Березневих статей» та їхнє значення в контексті українського державотворення.
18. Проаналізуйте етнополітичні процеси в Козацько-гетьманській державі.
19. Розгляньте в історико-етнополітичному контексті особливості процесу обмеження та ліквідації царським урядом автономії України (друга половина XVII-XVIII ст.).
20. Обґрунтуйте причини остаточної ліквідації автономного устрою Гетьманщини в другій половині XVIII ст.
21. Проаналізуйте особливості українського національного відродження на західноукраїнських землях наприкінці XVIII - у першій половині XIX ст.
22. Охарактеризуйте головні причини масового переселення українців за кордон у кожному з чотирьох «еміграційних хвиль».
23. Порівняйте особливості етнополітики Російської та Австрійської (з 1867 р. Австро-Угорської) імперій щодо «українського питання».
24. Здійсніть порівняльний аналіз соціальної модернізації України в Російській та Австрійській (з 1867 р. Австро-Угорської) імперіях наприкінці XVIII — на початку XX ст.
25. Проаналізуйте аграрну реформу П. Столипіна та особливості її проведення в Україні.
26. Обґрунтуйте передумови створення українських політичних партій в Наддніпрянській Україні на початку XX ст., охарактеризуйте програмові засади найбільш впливових із них.
27. Охарактеризуйте революційні рухи на території України у 1905-1910 рр.
28. Поясніть суть «українського питання» в європейській політиці напередодні Першої Світової війни.
29. Проаналізуйте становище України в роки Першої Світової війни.
30. З'ясуйте, в чому полягала своєрідність політичної обстановки в Україні після повалення самодержавства у 1917 р.?
31. Здійсніть порівняльний аналіз етапів українського державотворення протягом 1917-1920 рр.

Питання з блоку Розділ 3. Соціальні структури і соціальні відносини в українському суспільстві в історичному контексті

32. Поясніть роль і місце Української Центральної Ради в українському державотворенні.
33. Дайте оцінку внутрішній політиці гетьмана Павла Скоропадського, якими були її здобутки і недоліки?
34. Проаналізуйте основні напрями державотворчої діяльності Директорії УНР. Визначте, наскільки вона була ефективною.
35. Дайте порівняльну характеристику різних підходів до вирішення етнонаціональних проблем в Україні Центральною Радою, Гетьманським урядом та Директорією УНР.
36. Проаналізуйте діяльність уряду Західноукраїнської Народної Республіки, визначте роль і місце ЗУНР в історії українського державотворення.

37. Обґрунтуйте причини поразки українського національного руху на західноукраїнських землях у 1918-1919 рр.
38. Проаналізуйте причини поразки Української національно-демократичної революції 1917-1920 рр.
39. Дайте характеристику особливостям входження України до складу СРСР.
40. Оцініть політичне і соціально-економічне становище України в перші роки після завершення національно-демократичної революції та громадянської війни.
41. Обґрунтуйте причини проведення політики українізації в УСРР в 1920-ті - на початку 1930-х рр. та проаналізуйте її основні наслідки.
42. Проаналізуйте особливості проведення колективізації сільського господарства та індустріалізації в Україні. Якими змінами у соціальній структурі суспільства ці процеси супроводжувалися?
43. Обґрунтуйте причини політичних репресій в Україні у 1930-х рр. та покажіть їх масштаб.
44. Охарактеризуйте особливості суспільно-політичного і національного руху на західноукраїнських землях у складі Польської держави в 1920-ті - 1930-ті рр.
45. З'ясуйте складові «радянізації» Західної України після її включення до складу СРСР, дайте характеристику позитивним і негативним наслідкам цього процесу.
46. Дайте аргументовану оцінку «українського питання» в європейській політиці напередодні Другої Світової війни.
47. Охарактеризуйте німецький окупаційний режим на українських землях в роки Другої Світової війни та проаналізуйте його наслідки

Питання з блоку Розділ 4. Київська політехніка в системі освіти і науково-технічного розвитку України

48. Дайте характеристику особливостям політико-ідеологічних і культурних процесів в УРСР у перші післявоєнні десятиріччя (1945-1964 рр.).
49. Проаналізуйте особливості та наслідки проведення економічних реформ у Радянській Україні наприкінці 1950-х - у першій половині 1960-х рр.
50. Дайте характеристику особливостям соціальної політики в Україні за часів перебування при владі Микити Хрущова.
51. Дайте оцінку ролі руху «шістдесятників» в УРСР у контексті українського державотворення.
52. Охарактеризуйте дисидентський рух в Радянській Україні у 1960-1980-ті рр. У чому полягає його значення?
53. Проаналізуйте особливості політичного і духовного розвитку українського суспільства в 1970-ті - 1980-ті рр.
54. Порівняйте політику «перебудови», запроваджену в другій половині 1980-х рр. М. Горбачовим, в СРСР загалом і в УРСР.
55. Дайте характеристику діяльності відомих громадських рухів та організацій у напрямі становлення незалежної Української держави наприкінці 1980-х - на початку 1990-х рр.
56. Проаналізуйте напрями зовнішньополітичної діяльності України наприкінці ХХ - на початку ХХІ ст., її основні досягнення і недоліки.
57. Охарактеризуйте особливості конституційного процесу в Україні в середині 1990-х рр.
58. Дайте характеристику стану релігійних і міжконфесійних відносин в Україні у перші роки після проголошення її державної незалежності та на сучасному етапі.
59. Проаналізуйте особливості, здобутки та недоліки соціальної політики Української держави в 1991-2015 рр.
60. Здійсніть аналіз законодавчої бази, яка регулює умови культурного і духовного розвитку національних меншин у сучасній Україні.
61. Проаналізуйте розвиток Київського політехнічного інституту протягом 1898-1920 рр.

62. Дайте характеристику реорганізації в системі вищої школи й у Київському політехнічному на початку 1930-х рр. Розкажіть про постання на базі КПІ заводів ім. І. І. Лепсе та «Точелектроприладу», перетворення Авіаційного факультету КПІ на Київський авіаційний інститут (1933).
63. Охарактеризуйте діяльність Київської політехніки в умовах окупаційного режиму та внесок її науковців у боротьбу з німецько-фашистськими загарбниками.
64. Проаналізуйте організацію навчання та науково-дослідної роботи у перше повоєнне десятиліття, а також функціонування КПІ у добу розгортання науково-технічної революції.
65. Дайте характеристику діяльності видатних викладачів-науковців, студентів Київської політехніки та їхнім науковим зверненням (1960 – 1980 рр.).
66. Проаналізуйте особливості функціонування КПІ імені Ігоря Сікорського в сучасних умовах.